

Szabadka város alapszabályának 33. szakasz 1. bekezdés 21) pontja (Szabadka Város Hivatalos Lapja 27/19-egységes szerkezetű szöveg) és a foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvény 41. szakaszának 1. bekezdése (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 30/10, 88/10, 38/15, 113/17 és 113/17-más törv. száma) alapján

Szabadka Város Képviselő-testülete a megtartott ülésén meghozta az alábbi

RENDELETET

Szabadka Város 2021. évi helyi foglalkoztatási akciótervének elfogadásáról

1. szakasz

Elfogadjuk Szabadka Város 2021. évi helyi foglalkoztatási akciótervét, mely a jelen rendelet mellékletében szerepel, és annak alkotórészét képezi.

2. szakasz

A jelen rendelet a Szabadka Város Hivatalos Lapjában való közzétételét követő napon lép hatályba.

I n d o k o l á s

Szabadka Város 2021. évi helyi foglalkoztatási akciótervének elfogadásáról szóló rendeletjavaslathoz

Jogalap: Szabadka város alapszabályának 33. szakasz 1. bekezdés 21) pontja (Szabadka Város Hivatalos Lapja 27/19-egységes szerkezetű szöveg) és a foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvény 41. szakaszának 1. bekezdése (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 30/10, 88/10, 38/15, 113/17 és 113/17-más törv. száma)

A meghozatal indokai:

Szabadka Város Helyi Foglalkoztatási Terve a 2021. évre a helyi szintű aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze a 2021. évre, melyben meg lettek fogalmazva az önkormányzati szintű foglalkoztatási célok és prioritások, valamint azok a programok és intézkedések, melyeket a kitűzött célok elérése érdekében kell megvalósítani, s melyek elősegítik a fenntartható foglalkoztatás növekedését.

Tekintettel a fentebb felsoroltakra javasoljuk a rendelet meghozatalát, az anyagban közölt szöveg szerint.

Végrehajtó: Szabadka Város Képviselő-testülete és Szabadka Város Közigazgatási Hivatala

A végrehajtáshoz szükséges pénzeszközök forrása: A jelen rendelet végrehajtásához Szabadka város költségvetésében vannak eszközök biztosítva.

Szerb Köztársaság
Vajdaság Autonóm Tartomány
Szabadka város
Szabadka Város Képviselő-testülete
Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsa
Iratszám: I – 06 – 35 /2021-3
Kelt: 2021.04.26.
S z a b a d k a

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsának 2. üléséről, amelyre 2021.04.21-én 10:00 órai kezdettel került sor a Városháza kék termében.

2. napirendi pont: A 2021. évi helyi foglalkoztatási akcióterv tervezetének megvitatása

Szükségtelen kihagyva

A vitát követően a tanács egyhangúlag meghozta az alábbi

Z Á R Ó H A T Á R O Z A T O T

A 2021. évi helyi foglalkoztatási akciótervet pozitívan értékeljük.

Szükségtelen kihagyva

A kiadmány hitelül:
Slađana Paroški

A tanács elnöke:
Saša Gravorac, s.k.

HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV A 2021. ÉVRE

SZABADKA VÁROS

Суботица
Szabadka
Subotica

2021 április

TARTALOM

Rövidítések jegyzéke	3
Bevezető	4
Gazdasági helyzetelemzés	5
A helyi munkaerőpiac helyzete és alakulása	8
A foglalkoztatáspolitikai prioritásai	16
A helyi foglalkoztatási akcióterv kidolgozásában érdekelt felek feltérképezése	17
SWOT elemzés	19
Aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések a 2021. évben	20

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

HÖ	-	Helyi önkormányzat
HFT	-	Helyi Foglalkoztatási Tanács
KKV	-	Kis és középvállalatok
VAT	-	Vajdaság Autonóm Tartomány
SZK	-	Szerb Köztársaság
FÉSZ	-	Fogyatékkal élő személyek
CSZ	-	Civil szervezetek
IFI	-	Ifjúsági iroda
NFAT	-	Nemzeti Foglalkoztatási Akcióterv
ROK	-	Roma Oktatási Központ
RFÜ	-	Regionális Fejlesztési Ügynökség

A foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvénnyel összhangban (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 88/10, 38/15 és 113/17-más törv.) a helyi foglalkoztatási akcióterv az aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze Szabadka város területén, éves szinten.

A Helyi Foglalkoztatási Akcióterv összhangban van a meglévő nemzeti foglalkoztatási dokumentummal - a Szerbia 2021-2026. időszakra vonatkozó foglalkoztatási stratégiájának végrehajtását célzó, 2021-2023. időszakra vonatkozó akciótervvvel (a továbbiakban: Akcióterv), az SZK Hivatalos Közlönyének 30/21 száma. Az Akcióterv a 2021–2026. időszakra szóló szerbiai foglalkoztatási stratégia (az SZK Hivatalos Közlönyének 18/21 száma) operatív végrehajtására irányul, és annak kidolgozásában, a foglalkoztatáspolitikai céljainak és prioritásainak meghatározásában szociális partnerek, a releváns intézmények és más érdekelt felek vettek részt.

A 2019. évi akcióterv sikeres megvalósítása után, melynek révén 177 személy kapott munkát (58 személy a munkáltatóknak a nehezen foglalkoztatható személyek foglalkoztatására nyújtott támogatás keretében, 24 személy az önfoglalkoztatási támogatás keretében és 35 személy a közmunkák keretében) Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsa kezdeményezte a szakszolgálatoknál a 2021. évi dokumentum kidolgozását a 2020. év folyamán a koronavírus okozta világjárvány következtében az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések nem lettek végrehajtva.

A Szerb Köztársaság 2021 és 2026 közötti időszakra vonatkozó foglalkoztatási stratégiájának általános célja a tudáson és a tisztességes munkán alapuló stabil és fenntartható foglalkoztatás-növekedés megteremtése, míg a konkrét célok a következők:

- 1) A minőségi foglalkoztatás növekedése a munkaerő-kínálat és a munkaerő-kereslet javítását célzó ágazatközi intézkedések révén;
- 2) A munkanélküliek helyzetének javulása a munkaerőpiacon;
- 3) A foglalkoztatáspolitikai továbbfejlesztett intézményi kerete.

A 2021. évi helyi foglalkoztatási akcióterv összhangba hozza a foglalkoztatást az ágazati politikákkal és a foglalkoztatáspolitikára hatást gyakorló reformfolyamatokkal. Szabadka Város Helyi Foglalkoztatási Akcióterve a 2021. évre (a továbbiakban: HFAT) a helyi szintű aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze a 2017. évre, melyben meg lettek fogalmazva a helyi szintű foglalkoztatási célok és prioritások, valamint azok a programok és intézkedések, melyeket a kitűzött célok elérése érdekében kell megvalósítani, s melyek elősegítik a fenntartható foglalkoztatás növekedését.

A HFAT tartalmazza a foglalkoztatásról és munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény 39. szakaszában előírt valamennyi elemet:

- a makrogazdasági keretet a foglalkoztatáspolitikai létrehozásához és alkalmazásához,
- a munkaerő-piaci helyzetet és a következő évi folyamatokat,
- a foglalkoztatáspolitikai céljait és prioritásait,
- az aktív foglalkoztatáspolitikai következő évi programjait és intézkedéseit, a végrehajtásukkal kapcsolatos felelőségekkel és a szükséges pénzeszközökkel,
- a foglalkoztatáspolitikai pénzügyi kereteit és a pénzforrásokat,
- a HFAT végrehajtóit,

- a nehezebben foglalkoztatható személyek kategóriáit, akik elsőbbséget élveznek az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések végrehajtása során,
- a programok és intézkedések sikeres megvalósulásának mutatóit,
- és egyéb elemeket.

Szabadka Város 2021. évi helyi foglalkoztatási akciótervének megfogalmazásába és kidolgozásába bekapcsolódtak a szociális partnerek, a releváns intézmények képviselői és a foglalkoztatásban szerepet játszó egyéb helyi tényezők, a foglalkoztatás problémakörének sokoldalú áttekintése és a helyi szintű foglalkoztatásra irányuló tervezett programok és intézkedések végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése céljából.

GAZDASÁGI HELYZETELEMZÉS

Földrajzi fekvés

Szabadka város a magyar határ közelében helyezkedik el, a 46° 05' 55'' északi földrajzi szélességen és a 19° 39' 47'' keleti földrajzi hosszúságon. Mint az ország legészakibb városa és Vajdaság nagyságrendben második legnagyobb városa Szabadka az Észak-bácskai Körzetben helyezkedik el és területe 1.007 négyzetkilométert ölel fel. Átlagos tengerszint feletti magassága 114 m, 40 méterrel a Tisza Magyararkanizsánál mért magassága felett és 32 méterrel a Duna Bajánál mért szintje felett helyezkedik el. Szabadka város három önkormányzat területével határos. Ezek: Zombor város, Topolya község, Zenta község és Magyararkanizsa község.

A városon keresztül halad az E-75-ös, ún. páneurópai tranzit útvonal, amely Szabadkát észak irányában Magyarországgal, délen pedig Belgrádon keresztül Dél-Európával köti össze. A városból utak ágaznak szét Újvidék, Zombor, Horgos és Zenta irányába. A város közelében több határátkelő is található, melyek közül a horgosi és a kelebiai a legforgalmasabbak.

Az önkormányzat és a körzet központja Szabadka. Szabadka lakott település mellett az önkormányzat az alábbi településeket öleli még fel: Bajmok, Királyhalom, Dusanovó, Békova, Visnyevác, Felsőtavankút, Alsótavankút, Györgyén, Kelebia, Mérges, Kisbosznia, Mišicevo, Újzsednik, Palics, Nagyfény, Hajdújárás, Csantavér és Ludas.

A népszámlálási adatok szerint a 2011. évben Szabadka városnak 141.554 lakosa volt. A negatív népszaporulat és a lakosság egyre gyakoribb elvándorlása miatt a lakosok száma folyamatosan csökken. A Köztársasági Statisztikai Hivatal becslései szerint Szabadka város lakosainak becsült száma 2017.06.30. napján 137.753 fő volt. Szabadka Község összlakosságának alakulását elemezve megállapíthatjuk, hogy 1981-ig növekedést mutat, míg 1981-től a legutóbbi, 2011-es népszámlálásig negatív tendencia tapasztalható.¹

Szabadka lakosságát három demográfiai folyamat jellemzi:

- (1) összesített depopuláció (lakosok számának csökkenése);
- (2) természetes depopuláció (az elhalálozottak száma meghaladja az élve született gyermekek számát) és
- (3) demográfiai öregedés.

A 90-es évek folyamán számos társadalmi-gazdasági és politikai változásra került sor, melyek kihatottak a lakosok számának alakulására. A legnagyobb demográfiai változásokat egyrészt a

Forrás: Köztársasági statisztikai Hivatal – <http://publikacije.stat.gov.rs/G2018/Pdf/G201813045.pdf> , szerbiai közösségek és régiók, 2018, 19. oldal

Szabadkára beáramló menekültek és kitelepítettek idézték elő, másrészt viszont a bizonytalan gazdasági és politikai helyzet miatt sokan külföldre vándoroltak. Ezeknek a vándorlásoknak az összetett mérlege csak egy részét képezi a demográfiai változások ütemének, amire a természetes folyamatok ugyanúgy hatással voltak, hiszen folytatódott a biológiai depopuláció, valamint a teljes gazdaság összeomlása, és a rosszul lefolytatott privatizációs folyamatok, s mindez a lakosság számának csökkenéséhez vezetett.

Szabadka ipara szerteágazó és sokrétű volt. Az élelmiszeripar különböző ágazatai mellett intenzíven fejlődött a fém- és villamosipar, a vegyipar, textilipar, cipőgyártás, harisnyagyártás, nyomdaipar és építőipar. Ezeket az ágazatokat a jövőben is intenzíven kellene fejleszteni, ugyanis ehhez megvannak a megfelelő erőforrások (kapacitások, tudás és tapasztalat, a szükséges munkaerő, nyersanyagok vagy a rendelkezésre álló komponensek, és a piac).

A mezőgazdaság különös jelentőséggel bír Szabadka város fejlődése szempontjából, mivel a fejlődéséhez kivételes természeti és szellemi erőforrások állnak rendelkezésre.

A legtöbb kis- és közepes vállalat kereskedelemmel vagy szolgáltatásokkal foglalkozik, míg a feldolgozóipar megoszlik az élelmiszeripar, a műanyag-feldolgozás és a textilipar között. A gazdasági ágazatok szerkezetét tevékenységek szerint szemlélve megállapíthatjuk, hogy a legtöbb cég és vállalkozó a: nagy-és kiskereskedelem, gépjármű- és motorkerékpár javítás terén tevékenykedik. Azok a kis és középvállalkozások, melyek tevékenységünket saját háztartásukban kezdték meg, mára helyhiánnyal küzdenek, nem tudnak terjeszkedni, mert a hely korlátozott vagy a tevékenység zajjal jár vagy más módon zavarja a környező lakosságot.

1. táblázat A munkaerő-kínálat összesített adatai a munkaerő-piac alakulásának tükrében Szabadka városra vonatkozóan 2020. december 31. napján.²

2020. december 31. napi állapot	Összesen	Nők
Aktív munkanélküliek száma	4.178	2.105
Ideiglenesen munkaképtelen személyek száma	331	255
Külföldi állampolgárságú munkanélküliek száma	14	7

Az 1. táblázatot elemezve megállapíthatjuk, hogy az aktív munkanélküliek száma 2020. december 31-én Szabadka város területén 4.178 volt, ebből 2.105, vagyis 50,38% nő. Az ideiglenesen munkaképtelen személyek száma 331, amiből 255 személy (77,04%) nő.

A gazdasági fejlődés problémájának hatékonyabb megoldása, illetve a gazdaságfejlesztés és a munkanélküliség csökkentése érdekében Szabadka Önkormányzata felismerte a sikerhez vezető utat, és 2010. elejétől olyan tevékenységekbe kezdett, melyeknek célja a hazai és külföldi beruházók idevonzása volt. Az új munkahelyek létesítése mellett a beruházások megvalósításával megteremtődnek annak az előfeltételei, hogy a béradó, a vagyondó és a környezetvédelmi díj révén a városi költségvetés is jelentős eszközökhöz jusson. Figyelembe kell venni azt a tényezőt, hogy a beruházók hosszú ideig fizetnek majd egyes közvállalatoknak és közművállalatoknak a szolgáltatásait, továbbá, hogy a beruházók alkalmazzák a helyi mérnöki és építőipari cégeket, a kisebb helyi vállalatokat és cégeket. A beruházások hozzájárulnak az árukivitel növekedéséhez, valamint az új technológiák és eljárások bevezetéséhez és elsajátításához.

² Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

A Kisbajmoki Ipari Övezet keretében működő cégek a következők: Flender, Continental, Norma Group, Calcedonia, Boysen, Ametek, Kaminada, BB szenzor és a Swarovski, a Kisbajmoki Vámszabad Területen működő cégekben összesen 6.300 személy dolgozik.

Szabadka városának a külföldi befektetések vonzását célzó hatékony fellépése eredményeként együttműködési memorandumot írtak alá az autóipar számára kipufogórendszereket gyártó német Boysen céggel, a mintegy 35.000 m² területű gyár a kisbajmoki övezetben megépült; és a társaság várhatóan ebben az évben megkezdte működését. A beruházó a tervek szerint az elkövetkező 5 évben megközelítőleg 500 dolgozót foglalkoztat majd. Az összes tervezett aktivitás és projektum megvalósításával a Kisbajmoki Ipari Övezet még vonzóbbá válik a már meglévő beruházók számára, illetve másrésztől új beruházókat is vonz majd.

A város turistaiparának hozzá kell járulnia Szabadka város jobb és nagyobb fokú gazdasági fejlődéséhez, minek során a turisztikai kapacitások elsősorban Palics területén történő kiépítése megteremti a feltételeket Palics gyors turisztikai fejlődéséhez. Ennek ellenére Szabadka a palicsi turisztikai lehetőségeivel jelentős helyet kapott Szerbia fejlesztési stratégiájában, a SZK Nemzeti idegenforgalmi beruházási tervében és a Vajdaság AT Gazdaságfejlesztési tervében.³

Szabadka területén folyamatosan próbálnak javítani a turisztikai kínálat minőségén, és bővíteni a turisztikai lehetőségeket, melyek a néprajzi örökségen alapulnak, például az elhagyatott tanyák, csárdák felújításával, új idegenforgalmi kapacitások építésével, szőlőültetvények újraterelítésével, ami mindenképpen hozzájárul a foglalkoztatottság növeléséhez ezen a szakterületen belül.

Palics, mint turisztikai célpont továbbfejlesztésében a 2018. év fordulópontot jelentett, ugyanis mindhárom kormányzati szintről forrásokat biztosítottak egy modern aquapark, gyógy- és wellnessközpont építésére, és a projekt, vagyis az építés első szakasza 2018 decemberében meg is kezdődött. Az egymilliárd dinár értékű projekt mintegy 4,4 hektáros területen valósul meg. Ezenkívül 2019-ben két külön szakaszban fel lett újítva a Férfi strand mólója, folytatódott a Nyári Színpad felújításán végzett munkák, és befejeződött a Vigadó keleti szárnyának helyreállítása.

A HELYI MUNKERŐPIAC HELYZETE ÉS ALAKULÁSA

Szabadka város aktív foglalkoztatáspolitikájának hatékony megtervezése érdekében az alábbiakban bemutatjuk a város helyi munkaerő-piacának azon alapvető trendjeit, amelyek kiindulópontként szolgálnak az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseinek megalkotásához Szabadka városában 2021-ben.

Munkanélküliség

2021 januárjában az Észak-bácskai közigazgatási körzetben 8.018 munkát kereső személyt regisztráltak, ebből 4.268 volt a nő. Az aktív munkanélküliek száma 7.336, közülük 3.773 a munkanélküli nő. Szabadka város területén 2020. december 31. napján 4.178 aktív munkanélküli személyt jegyeztek.

A turizmus óriási potenciált képvisel, s ezt megerősíti a Szerb Köztársaság turizmusfejlesztési stratégiája is, amely Szabadkát és Palicsot az első 4 prioritás közé helyezi.

2. táblázat A szabadkai munkanélküliek száma és nemi összetétele, éves bontásban.⁴

Szabadka város	December 2018	2019 decembere	2020 decembere
Munkanélküliek-összesen	4.700	4.452	4.178
Munkanélküliek - nők	2.253	2.193	2.105
Munkanélküliek - nők %	47,94	49,26	50,38

Az elmúlt hároméves időszakot vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a városban a munkanélküliek száma kifejezetten csökkent. Megállapítható továbbá, hogy Szabadkán 2020 decemberében 2019 decemberéhez képest a munkanélküliek száma 274 fővel csökkent, ami rendkívül kedvező, és mutatja a munkaerő-piac minőségi tendenciáit, különösen, ha figyelembe vesszük a tényt, hogy 2020. folyamán kifejezettek voltak a koronavírus járvány következményei.

3. táblázat A munkanélküliek számának áttekintése szakképzettség szerint 2020 januárjában

AKTÍV MUNKANÉLKÜLIEK SZAKKÉPZETTSÉG SZERINT		Munkanélküliek száma	Nők	A szakképzettség százalékos aránya a munkanélküliek teljes számában
Szakképzettség foka	I.	2.010	939	48,11%
Szakképzettség foka	II.	130	57	3,11%
Szakképzettség foka	III.	590	275	14,12%
Szakképzettség foka	IV.	888	503	21,25%
Szakképzettség foka	V.	13	1	0,31%
Szakképzettség foka	VI-1	105	55	2,51%
Szakképzettség foka	VI-2	83	59	1,99%
Szakképzettség foka	VII-1	351	212	8,40%
Szakképzettség foka	VII-2	5	4	0,12
Szakképzettség foka	VIII.	3	0	0,08%
Összesen		4.178	2.105	100%

A 3. táblázat a munkanélküliek szakképzettség szerinti alakulását szemlélteti. Világosan látszik, hogy a legtöbb az I. fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküli, ami 2.010 személyt érint, és 48,11%-ot tesz ki. Legkevesebb a nyolcadik fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküli, vagyis 3 személy, illetve 0,08%. Jelentős a negyedik fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküliek aránya: 888 személy, illetve 21,25%.

4. táblázat A munkanélküliek számának áttekintése életkor szerint, 2020. december 31. napján⁵

AKTÍV MUNKAKORÚ MUNKANÉLKÜLIEK ÉLETKOR SZERINT	Munkanélküliek száma	Nők	Százalékarány a munkanélküliek teljes létszámában
15 - 19 év	226	97	5,42%

⁴ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

⁵ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

20 - 24 év	318	176	7,61%
25 - 29 év	388	217	9,29%
2 - 3 év	370	216	8,86%
2 - 3 év	408	251	9,76
40 - 44 év	423	233	10,12%
45 - 49 év	410	233	9,81%
50 - 54 év	476	228	11,39%
55 - 59 év	589	265	14,10%
60 - 64 év	570	189	13,64%
Összesen	4.178	2.105	100,00%

Az előző táblázat azt mutatja, hogy a munkanélküliek számában a legnagyobb az 55 és 59 év közöttiek aránya, 589 fő vagy 14,10%, de a 60–64 évesek aránya is jelentős: 570 fő vagy 13, 64%. Legkisebb a 15 - 19 évesek aránya: 226 személy, vagyis 5,42%.

Az 5. táblázat a munkanélküliek számának mozgását mutatja a munkára várakozás hossza szerint 2020. december 31-én.

5. táblázat A munkanélküliek számának áttekintése a várakozási idő szerint 2020. december 31-én⁶

AZ AKTÍV MUNKAKORÚ MUNKANÉLKÜLIEK A MUNKA NÉLKÜL ELTÖLTÖTT IDŐ SZERINT	Munkanélküliek száma	Nők	Százalékarány a munkanélküliek teljes létszámában
3 hónapnál kevesebb ideig vár	746	395	17,85%
3-6 hónap	466	239	11,15%
6-9 hónap	304	166	7,28%
9-12 hónap	203	102	4,86%
1-2 év	661	347	15,82%
2 - 3 év	330	186	7,90%
3 - 5 év	482	226	11,54%
5 - 8 év	438	199	10,48%
8 - 10 év	256	119	6,13%
Több mint 10 év	292	126	6,99%
Összesen	4.178	2.105	100,00%

Az 5. táblázat a munkanélküliek számát a munkára várás hossza szerint szemlélteti. A legtöbb munkanélküli olyan személy, aki legfeljebb 3 hónapig vár munkát, és számuk 746 fő (17,85%), valamint azok, akik 1-től 2 évet várnak munkára, akik 661-en vannak (15,82%).

Ennek a mutatónak az elemzésekor külön ki kell emelni a munkanélküliek átlagéletkorát, ami 42,84 év, a nőknél pedig az átlagéletkor 41,27 év. A munkakeresés átlag időtartama Szabadka város szintjén 39,83 hónap, míg a nőknél 36,49 hónap.

⁶ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

Az aktív munkakorú lakosság szerkezetében történt változások jelentős, de nehezen mérhető mutatója, amely kihat a foglalkoztatásra, illetve munkanélküliségre is, a fiatal egyetemi végzettségű szakemberek elvándorlása. E tekintetben komplex és általános társadalmi és gazdasági intézkedésekre van szükség, melyek támogatják az egyetemistákkal és végzős tanulókkal való munkát vállalkozói tudásuk és képességeik fejlesztése érdekében, és megteremtik a feltételeket a megfelelő foglalkoztatásuk ösztönzésére, és mindenképp egyike az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseknek.

Külön hangsúlyt kell fektetni a menedzseri képességek erősítésére az önfoglalkoztatás támogatásaként, valamint az egyetemi végzettségű személyek ösztönzését az önfoglalkoztatásra, mert ha ők vállalkozásba fognak, az a többi munkanélküli fokozottabb foglalkoztatásának lehetőségét is jelentheti. A globális piacokon csak azok a vállalatok maradhatnak versenyképesek és sikeresek, amelyek rendelkeznek a szükséges tudással és menedzseri képességekkel.

Nehezebben foglalkoztatható személyek a munkaerőpiacon

Egyes kategóriák sebezhetősége a munkaerőpiacon azt eredményezi, hogy ezeket a kategóriákat – csoportokat nehezebben foglalkoztatottként kategorizáljuk. Ezért beszélni fogunk a munkaképes lakosság egyes csoportjainak sebezhetőségéről, nehezebb foglalkoztathatóságáról és integrálásukról a munkaerőpiacra.

Bizonyos kategóriák sebezhetőségét eredményezhetik személyes, gazdasági és vagy szociális tényezők, ami miatt kedvezőtlen helyzetbe kerülnek és ez negatívan hat ki életükre. Az olyan tényezők, mint az életkor, a képzettségi szint, a rokkantság, a nemi, etnikai hovatartozás, szociális helyzet, stb. akadályt jelenthetnek az esélyegyenlőség és a munkahelyek elérhetősége szempontjából.

A foglalkoztatásról és a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény értelmében nehezebben foglalkoztatható az a munkanélküli, aki egészségi állapota, elégtelen vagy nem megfelelő képzettsége, társadalmi-demográfiai jellemzői, a munkaerő-piaci kereslet és kínálat regionális vagy szakmai eltérései, vagy más objektív körülmények miatt nehezebben talál munkát.

A nehezebb foglalkoztathatóság mutatói, melyeket figyelembe kell venni: a munkanélküliségi ráta, a foglalkoztatási ráta, a foglalkoztatás minőségére vonatkozó mutatók, a veszélyeztetett kategóriák foglalkoztatásának mértéke és a tartós munkanélküliek aránya a munkanélküliek teljes létszámában, stb. Ez azt jelenti, hogy az e kategóriákba tartozó személyek további akadályokba ütköznek a munkaerőpiacra való belépéskor, és támogatásra lehet szükségük a munkaerő-piaci beilleszkedéshez és a megfelelő állás megtalálásához.

A 2021-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Foglalkoztatási Stratégia meghatározza a különösen érzékeny kategóriákat a munkaerőpiacon, és az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseknek elsődlegesen rájuk kell irányulniuk. E stratégia szerint a foglalkoztatásról és a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvénynek megfelelően nehezebben foglalkoztatható az a munkanélküli, aki egészségi állapota, elégtelen vagy nem megfelelő képzettsége, társadalmi-demográfiai jellemzői, a munkaerő-piaci kereslet és kínálat regionális vagy szakmai eltérései, vagy más objektív körülmények miatt nehezebben talál munkát. Különösen veszélyeztetettek azok a személyek, akik egyszerre a sérülékenységi több tényezőjével érintettek. Ebbe a kategóriába tartoznak: a romák, a fogyatékkal élők, a nők, fiatalok (15-30 évesek), idősek (50 - 64 évesek), a tartósan munkanélküliek (12 hónapnál hosszabb ideig munkát keresők, és különösen akik 18 hónapnál hosszabb ideig keresnek munkát).

A 2021. évben a nehezebben foglalkoztatható személyek státuszt, a becslések alapján, akik elsőbbséget élveznek majd az aktív foglalkoztatási politika intézkedéseit illetően: a 30 évnél fiatalabbak, nők, létszámfeleslegek, 50 évnél idősebbek, szakképzetlenek és alacsonyan képzettek, fogyatékkal élők, romák, szociális segélyben részesülő munkaképes személyek, hosszabb ideje munkanélküliek (több mint 12 hónapja a munkaközvetítőn vannak és azok akik több mint 18 hónapja keresnek munkát), a gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett fiatalok és a családi erőszak áldozatai.

A gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett fiatalok azok a 30 évnél fiatalabb személyek, akik rendelkeznek gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett státusszal. Az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekbe be kell továbbá kapcsolni a többi nehezebben foglalkoztatható személyt is, különösen a következő kategóriákat: nők (különösen az emberkereskedelem áldozatai), a vidéki lakosság, a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, a visszafogadási megállapodás szerinti visszatérők, az egyedülálló szülők, a házastársak olyan családban, amelyben mindkét házastárs munkanélküli, a fogyatékos gyermekek szülei, a börtönből szabadult személyek stb. oly módon, ami lehetővé teszi integrációjukat a munkaerőpiacon.

Nők a helyi munkaerőpiacon

A 2011. évi népszámlálás eredményei szerint Szabadka város területén 141.554 lakos élt. Ebből a nők száma 73.514, valamivel több, mint a férfiak száma, ugyanis ők 68.040-en vannak. Napjainkban a munkaképes nők legnagyobb része a szürkegazdaságban dolgozik, ideiglenes munkákat vállalva, helyettesítésként, otthoni munkát végezve, ingyen vagy kevesebb fizetésért mint a férfiak, és ezzel társadalmi kirekesztettségük összetettebbé válik.

A nők hátrányos helyzetének általános mutatói:

- gazdasági függőség,
- munkanélküliség és a munkanélküliek jogvédelmének problémája,
- a társadalomban uralkodó nemi sztereotípiák és erőteljes szociális nyomás,
- ingyenes munka/nők falusi gazdálkodása, és falusi jellegű munkák végzése a külvárosi településeken
- a különböző intézmények és szervezetek közötti hiányos koordináció,
- a nemek egyenjogúságáról szóló törvény és a nők jogairól szóló egyezmény mellőzése
- nehézségek a családi és hivatásbeli szerep összeegyeztetésében
- a nők saját jogaikkal kapcsolatos tájékoztatatlansága.

A Szabadka város területén nyilvántartott munkanélküliek teljes számából, ami 2020. december 31. napján 4.178 fő volt, a munkanélküli nők száma 2.105 fő, vagyis a munkanélküliek 50,38%-a nő.

6. táblázat A munkanélküli nők számának áttekintése szakképzettség szerint, 2020. december 31. napján⁷

Célcsoport: Nők	Szabadka	
	Összesen	%

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

Összesen	2.105	50,38%
I. fokú szakképzettség	939	44,61%
II. fokú szakképzettség	57	2,71%
III. fokú szakképzettség	275	13,06%
IV. fokú szakképzettség	503	23,90%
V. fokú szakképzettség	1	0,05%
VI-1. fokú szakképzettség	55	2,61%
VI-2. fokú szakképzettség	59	2,80%
VII-1. fokú szakképzettség	212	10,07%
VII-2. fokú szakképzettség	4	0,19%
VIII. fokú szakképzettség	0	0,00%

A 6. táblázat a munkanélküli nők számát szemlélteti Szabadka város területén, ami 2.105 főt tett ki, és a munkanélküliek teljes létszámának 50,38%-a. A munkanélküliek teljes számában legnagyobb arányban vesznek részt az első fokú szakképzettséggel rendelkező nők, akik 939-en vannak, és a munkanélküliek 44,61%-át teszik ki. Jelentős a negyedik fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküli nők aránya: 503 fő, illetve 23,90%. Legalacsonyabb a VII – 2 fokú szakképzettséggel rendelkező nők száma, ők négyen vannak (0,19%).

Fogyatékkal élő személyek a helyi munkaerőpiacon

A fogyatékkal élőknek az akadályok egész sorával kell szembesülniük, amikor munkaviszonyt kívánnak létesíteni, kezdve az előítéletekkel egészen az építészeti akadályokig bárhová is mennek. Ahhoz, hogy a fogyatékkal élők ki tudják elégíteni alapvető egzisztenciális szükségleteiket, munkalehetőséget kell biztosítani számukra, de ehhez minimális változtatásokra van szükség a munkahelyiségek és a munkába járás tekintetében, és némileg változtatni kell a munkamódszereket is. fogyatékkal élők foglalkoztatásáról és szakmai rehabilitálásáról szóló törvény 24. szakasza kötelezővé teszi a fogyatékkal élők foglalkoztatását mindazon munkáltató számára, akinek húsznál több alkalmazottja van. Az említett jogszabályok segítségével, a fogyatékkal élők egy részének sikerült bekapcsolódni a munkába, de ez továbbra sem elegendő. ⁸

⁸ Az SZK Hivatalos Közlönyének 36/2009 és 32/2013 száma

Szabadka arra törekszik, hogy olyan várossá váljon, mely teljesen alkalmazkodik a fogyatékkal élő személyekhez, így az utóbbi években nagy figyelmet szentelnek az inklúciónak, hogy a fogyatékkal élő polgárok a közösség aktív tagjaivá válhassanak, és saját lehetőségeikkel hozzájáruljanak a város fejlődéséhez.

A 2014-es, 2015-ös, 2016-os, 2017-es, 2018-as és 2019-es pozitív példák is mutatják, hogy ezek a személyek sikeresek tudnak lenni a munkájukban, és el tudják érni a kívánt eredményeket, s a különbségek csak a munkamódszerben mutatkoznak meg és a munkahelyiségek átalakításában.

A munkáltató viszont már csak az utolsó lépés a fogyatékkal élők foglalkoztatásában. Az egész oktatási folyamatot kell átalakítani, és lehetővé tenni a fogyatékkal élők számára, hogy kellő tudásra és képesítésre tehessenek szert a munkaerő-piac követelményeinek megfelelően.

7. táblázat A fogyatékkal élő munkanélküliek számának áttekintése és a munkanélküliek teljes létszámában való részarányuk Szabadkán 2020. december 31. napján⁹

Szabadka város	Munkanélküliek száma		Munkanélküliek száma FÉSZ		Fogyatékkal élők részvételi aránya a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
141.554	4.178	2.105	314	131	7,52	3,13

A 7. táblázatot megvizsgálva azt tapasztalhatjuk, hogy Szabadka város területén a munkanélküliek száma összesen 4.178 fő, ebből a fogyatékkal élők részvétele 314 fő, a fogyatékkal élő nők száma pedig 131. A fogyatékkal élők részaránya a munkanélküliek teljes létszámában 7,52%, míg a nőké 3,13%.

Fiatalok a munkaerőpiacon

A fiatalok helyzete a szabadkai munkaerőpiacon szintén nehéz, bár gyakran élveznek előnyöket az elhelyezkedéskor, a tapasztalathiány miatt mégis nehezen jutnak első munkahelyhez, így a pályakezdekők százalékaránya igen magas. A fiatalok egy részében nem tudatosul, hogy karrierjüket önállóan kell építeniük. A készségek hiánya a következő területen figyelhető meg: szakmai életrajzon keresztül történő bemutatkozás, és a munkáltatóval folytatott beszélgetés, minek keretében különböző fellépési stílusokat kell kifejleszteni az állásinterjúkon való részvételhez. Másrészről igen alkalmazkodók, és könnyen elhelyezkednek olyan nagyobb városokban, ahol magasan szakképzett káderekre van igény.

A fiatalok szakképzettsége releváns strukturális mutatója a munkaerő egy része oktatási szintjének, és a közeljövőben ez a csoport fogja meghatározni az ország fejlesztési potenciálját.

8. táblázat A 30 évnél fiatalabb munkanélküliek áttekintése és százalékarányuk a szabadkai munkanélküliek teljes létszámában 2020. december 31. napján¹⁰

Város	Munkanélküliek	30 évnél fiatalabb	Fiatalok részaránya
-------	----------------	--------------------	---------------------

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020. decembere

¹⁰ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020. decembere

	száma		munkanélküliek száma		(30 évnél fiatalabbak) a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
Szabadka	4.178	2.105	932	490	22,31%	11,73%

A 8. táblázat azt mutatja, hogy a 30 év alatti fiatalok kategóriájában a munkanélküliek száma 2020. december 31-én 932 fő volt, vagyis a részarányuk a munkanélküliek teljes számában Szabadka város területén 22,31%, a 30 évnél fiatalabb munkanélküli nők száma pedig 490 fő, vagyis 11,73%.

9. táblázat A 30 évnél fiatalabb munkanélküliek száma 2019-ben szakképzettség szerint¹¹

Célcsoport: Fiatalok (30 év alattiak)	Szabadka			
	Összesen	%	Nők	%
Összesen	932	100	490	100
I. fokú szakképzettség	412	44,21	201	41,02
II. fokú szakképzettség	13	1,39	6	1,22
III. fokú szakképzettség	86	9,23	35	7,14
IV. fokú szakképzettség	223	23,93	118	24,08
V. fokú szakképzettség	0	0,00	0	0,00
VI-1. fokú szakképzettség	1	0,11	0	0,00
VI-2. fokú szakképzettség	50	5,36	35	7,15
VII-1. fokú szakképzettség	147	15,77	95	19,39
VII-1. fokú szakképzettség	0	0,00	0	0,00
VIII. fokú szakképzettség	0	0,00	0	0,00

A 9. táblázatot elemezve, amely a 30 évnél fiatalabb munkanélkülieket szemlélteti, megállapíthatjuk, hogy ebben a kategóriában a munkanélküliek száma 932, amiből 490 nő. Képzettségi szint szerint a 30 évnél fiatalabb munkanélküliek között legtöbb az I. és IV. szintű szakképzettséggel rendelkező: 412 fő (44,21%) és 223 fő (23,93%). Továbbá ezeknél a szakképzettségi szinteknél a legnagyobb a nők száma is: 201 nő (41,02%) I. szintű szakképzettséggel és 118 nő IV. szintű szakképzettséggel.

50 évnél idősebbek

Az 50 év feletti korosztályban Szabadkán 1635 fő munkanélküli, és 682 a nők száma, ami azt mutatja, hogy Szabadka városában az összesen 4.178 50 munkanélkülihez képest az 50 évnél idősebbek aránya 39,13%, ami azt mutatja, hogy minden bizonnyal ez az egyik legkiszolgáltatottabb kategória. Az adatok azt mutatják, hogy az ebbe a korcsoportba tartozók többsége munkaviszonyból került át a nem aktív csoportba, ennek különböző okai vannak, például: motiváció elvesztése, nincs kedve az aktív álláskeresésre, mert a munkáltatók főként a fiatalabb munkaerőt kívánják alkalmazni, továbbá a nem elegendő tudás, s ezzel együtt kisebb esély a

¹¹ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

munkába állásra. Az említett okok miatt továbbra is növekszik azoknak a 50 év feletti személyeknek a száma, akik tartósan munkanélkülivé válnak. A 2021. évben az újrafoglalkoztatás feltételeinek megteremtése során az 50 évnél idősebb korosztályra kell nagyobb hangsúlyt fektetni, mint a munkanélküliek legveszélyeztetettebb csoportjára.

Romák a helyi munkaerőpiacon

A roma populáció a leghátrányosabb helyzetű és legkirekesztettebb munkavállalói csoport úgy a helyi, mint az országos munkaerőpiacon. Az NFSZ szabadkai fiókintézetének hivatalos adatai szerint a nyilvántartásban 344 személy szerepel, közülük 169 nő. Ezek az adatok nem tükrözik a reális helyzetet, mivel a nyilvántartásba vétel során a romák egy része nem kívánja hangsúlyozni nemzeti hovatartozását.

A hagyományos életvitelük nagyban befolyásolja a roma közösség állapotával kapcsolatos megállapításokat: nagyon kevesen kerestek aktívan állást, a roma nemzetiségű nők a gyermekvállalás és gyermeknevelés elkötelezettjei, a populáció nem rendelkezik elegendő tájékozottsággal arról, hogyan gyakorolhatja jogait és kötelezettségeit a köz- és állami intézményeknél, a munkáltatók előítélettel vannak irányukban, amikor foglalkoztatásról van szó stb. A romák foglalkoztatásához és a munkaerőpiacon való helyzetük javításához kapcsolódó nehézségek egy egész sor összetett szociális, gazdasági, politikai és egyéb körülménytől függenek. A roma kisebbség tagjainak legnagyobb része szélsőségesen szegénységben és rossz körülmények között él, különösen egészségügyi és higiéniai szempontból, gyakran nem rendelkeznek személyes okmányokkal, nincs társadalombiztosításuk és rendkívül alacsony a képzettségük. A romák egy része nem beszéli a hivatalos államnyelvet, kevesen végezték el az általános iskolát, és igen korlátozottak a lehetőségeik arra, hogy az általános iskola után tovább tanuljanak. Többségük munkanélküli, a dolgozó romák pedig a legalacsonyabb képzettséget igénylő és gyengén fizető munkákat végzik. Önszorgalomból elsajátított szakmák gyakorlásával igyekeznek fenntartani magukat, ami miatt rendkívül kedvezőtlen és versenyképtelen helyzetbe kerülnek a munkaerőpiacon, és minimális bért valósítanak meg. A romákat a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálaton keresztül be kell kapcsolni a funkcionális alapszintű felnőttképzésbe.

10. táblázat A roma nemzetiségű munkanélküliek áttekintése és százalékarányuk a szabadkai munkanélküliek teljes létszámában a 2020. évben¹²

Város	Munkanélküliek száma		Munkanélküliek száma Romák		Romák százalékaránya a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
Szabadka	4.178	2.105	344	169	8,23	8,03

A 10. táblázat szerint a munkanélküli romák száma Szabadka város területén 2020-ban 344 fő volt, ebből 169 nő. A munkanélküliek összességében a romák aránya 8,23%, a munkanélküli roma nők aránya a munkanélküli nők számához viszonyítva pedig 8,03% Szabadka város területén.

11. táblázat A munkanélküli romák áttekintése szakképzettség szerint a 2020. évben¹³

Célcsoport: Romák	Szabadka város
-------------------	----------------

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az Észak-bácskai körzetben, Szabadka, 2020 decembere

	Összesen	%	Nők	%
Összesen	344	100	169	100
I. fokú szakképzettség	326	94,78	166	98,23
II. fokú szakképzettség	3	0,87	1	0,59
III. fokú szakképzettség	5	1,45	1	0,59
IV. fokú szakképzettség	9	2,62	1	0,59
VII-1. fokú szakképzettség	1	0,28	0	0,00

A roma népesség jellemzőiből kiindulva megállapíthatjuk, hogy a legtöbb munkanélküli roma alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik: 326 fő (94,78%), majd ezt követi a negyedik fokú szakképzettséggel rendelkező romák: 9 fő (2,62%). A munkanélküli roma nők száma 169 fő, legtöbbjük első fokú iskolai végzettséggel rendelkezik: 166 fő (98,23%).

A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA PRIORITÁSAI

Figyelembe véve az Európai Tanács 2016. február 15-én kelt ajánlását a tartósan munkanélküliek munkaerő-piaci integrálásáról, valamint azt a tényt, hogy a tartós munkanélküliség a munkanélküli személyek munkaügyi és társadalmi integrálódásának egyik kulcsfontosságú akadály, és kihat az ismeretek, készségek és kompetenciák elavulására. Célzott támogatási intézkedéseket kell tenni azok a munkanélküli személyek felé, akik több mint 12 hónapja keresnek munkát, azzal, hogy a támogatásnak még intenzívebbnek kell lennie a 18 hónapnál hosszabb ideje munkát kereső személyek esetében.

Figyelembe véve az európai foglalkoztatáspolitikai irányvonalait és ajánlásait, a Szerb Köztársaság munkaerő-piaci helyzetének és alakulásának mutatóit, a folyó reformfolyamatokat és dokumentumokat, az előzetes tevékenységek eredményeit és a becslések eredményeit, a foglalkoztatáspolitikai prioritásokat a következőkben állapítottuk meg:

- A munkaerő-piaci feltételek javítása és a munkaerő-piaci intézmények fejlesztése;
- A foglalkoztatás ösztönzése, és a nehezen foglalkoztatható személyek integrálása a munkaerőpiacon, valamint a regionális és helyi foglalkoztatáspolitikai támogatása;
- A munkaerő minőségének javítása és a humántőkébe való befektetés.

A HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV KIDOLGOZÁSÁBAN ÉRDEKELT FELEK FELTÉRKÉPEZÉSE

A helyi foglalkoztatási politikában számos érdekelt félnek megvannak az érdekei, s többségük felismerte helyét és feladatát a helyi akcióterv kidolgozásának folyamatában is, úgy mint a:

- **Helyi önkormányzat** - szerepe: a befektetésekhez és a vállalkozások fejlesztéséhez szükséges megfelelő üzleti környezet kialakítása, a helyi szolgáltatások alkalmazkodása a gyorsabb elhelyezkedés céljából (óvodák és napközik, jobb közlekedési feltételek...); a foglalkoztatáspolitikai integrálása a többi helyi szintű fejlesztéspolitikába; helyiségek rendelkezésre bocsátása az új innovatív programok megvalósításához, pl. technológiai parkok, inkubátorok, edző központok.
- **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat**, szerepe: a helyi munkaerőpiac jellemzőinek és a foglalkoztatási lehetőségek felismerése, eszközöknek az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekre való irányítása, közvetítői szerep a munkanélküliek foglalkoztatásában, a

munkáltatók meglátogatása, közvetítés a vállalatok és oktatási intézmények, valamint a foglalkoztatási magánügynökségek között.

- **Helyi Foglalkoztatási Tanács**, - szerepe: a tevékenységek koordinálása és együttműködési háló létrehozása minden érdekelt fél számára a helyi foglalkoztatási akcióterv megvalósítása érdekében, az akcióterv kidolgozásának kezdeményezése, aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések végrehajtása és hitelesítése
- **Regionális Fejlesztési Ügynökség** (szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, fejlesztési irány kijelölése és tanácsadás a munkaerő-felesleggel küzdő vállalatoknak és az új vállalkozóknak, kezdő vállalkozók mentorálása.
- **A Szabadka területén működő szakszervezetek** - szerepe: a foglalkoztatás támogatása a szakszervezeti öntudat révén és a privatizációs folyamatok konstruktív támogatása a megelőző intézkedések végrehajtása tekintetében, a végkielégítések továbbítása az új munkahelyekre; a társadalmilag felelős és törvényes üzletvitelre és a munkakínálat minőségének fejlesztésére való ösztönzés; eszközöket javasolni az oktatási programok fejlesztéséhez és aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések
- **Vállalkozói Társulás** - szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, a vállalkozók új munkaerő iránti szükségleteinek felmérése, munkaerő arculat, a gazdasági tevékenységek irányvonalának meghatározása.
- **Regionális Gazdasági Kamara** - szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, a gazdasági tevékenységek irányvonalának meghatározása.
- **A szabadkai általános és középiskolák aktívája** - szerepe: a munkaerő piacképességének és alkalmazhatóságának fejlesztése, valamint vállalkozói képességeinek fejlesztése és a cselekvés- és változásorientált civil társadalom fejlődése.
- **Munkanélküliek**
- **Munkáltatók** - szerepe: új munkahelyek kreálása; a fiatalok első munkatapasztalatának megszerzésére irányuló program; a nehezen elhelyezkedő személyek kategóriájának foglalkoztatása (45-nél idősebbek, nők, fogyatékkal élők, gyakornokok,); információt nyújtani arról, hogy a tudás, készségek és képességek tekintetében melyek az igényeik, a foglalkozások és képesítések szabványának meghatározása.
- **A peremre szorult csoportok érdekvédelmével foglalkozó civil szervezetek**: szerepe: a munkaerő piacképességének és alkalmazhatóságának fejlesztése, valamint vállalkozói képességeinek fejlesztése és a cselekvés- és változásorientált civil társadalom fejlődése.

A foglalkoztatás problémakörének elemzése Szabadkára vonatkozóan

A helyi akcióterv kidolgozása során Szabadkán a foglalkoztatással kapcsolatban az alábbi problémák lettek azonosítva:

- szakemberek elvándorlása,
- az oktatáspolitikai nincs összhangban a helyi munkaerőpiac igényeivel,
- a gazdaság és az oktatás megfelelő kapcsolatának hiánya,
- a gyakorlati tudás hiánya az iskola befejezése után,
- a peremre szorult csoportok különösen nehezen tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon,
- magas azoknak a 45 év feletti személyeknek a száma, akik tartósan munkanélkülivé válnak, és ez elveszi a kedvüket az aktív álláskereséstől,
- hiányzik a fogyatékkal élő személyeket foglalkoztató munkáltatók részére nyújtott pszichoszociális támogatás és képzés,
- az NFSZ aktív foglalkoztatásra irányuló pályázatainak nem folyamatosak, csupán az év egy meghatározott idejére érvényesek,
- a felnőttképzés terén hiányzik a megfelelő jogszabálykeret.

- A kezdők nincsenek felkészülve az önálló üzletvezetésre. A kezdők nem kapnak mentori segítséget.
- A helyi munkaerőpiacra negatív hatást gyakorolt a koronavírus okozta világjárvány is.

A helyi szintű foglalkoztatás kiaknázatlan lehetőségei

A foglalkoztatás kiaknázatlan vagy nem elegendő mértékben kiaknázott helyi lehetőségeinek aspektusai a következők:

- Szabadka város olyan kiaknázatlan infrastruktúrával rendelkezik, melyet könnyen át lehetne alakítani a nem megfelelő szakképzettséggel rendelkező személyek átképzésére vagy továbbképzésére,
- Szabadka földrajzi fekvése kiváló, amiből természetesen adódik a Magyarországgal és Horvátországgal, illetve az uniós országokkal folytatott minden formájú együttműködés, így a tapasztalatcsere, a gazdasági partnerség ösztönzése tekintetében is,
- a mezőgazdasági termelés és feldolgozás innovatív módszereinek alkalmazására való ösztönzés,
- az idős és tehetetlen személyek gondozása és elhelyezése terén új szolgáltatások támogatása, mivel a szolgáltatói tevékenységeknek ez az új ága egyre növekszik,
- a turizmus Szabadka jelentős fejlesztési lehetősége, különösen a fürdő-, a falusi, az egészségügyi, az ökológiai és a kongresszusi turizmus terén,
- a leendő vállalkozók minőségi felkészítése (a műhelyfoglalkozás mint az üzleti ötletek beérlelésének és kidolgozásának interaktív módja);
- a foglalkoztatás terén tevékeny, legfontosabb helyi intézményeknek jobban együtt kellene működniük és hálózatba kellene szerveződniük, amivel megfelelő betekintést nyerhetnénk a kaderszükségletekbe és az ezzel kapcsolatos problémákba

SWOT ELEMZÉS

(legfontosabb elemek)

ERŐSSÉGEK

- az önkormányzat pozitív hozzáállása a munkanélküliség kérdésének megoldásához
- a munkanélküliek munkakészsége
- a munkahelyteremtés támogatása esetén a munkáltatók érdekeltek az új munkahelyek nyitásában
- feltételek teremtése a beruházások vonzásához

GYENGESÉGEK

- az 50 évnél idősebb munkanélküliek számának növekedése
- a 18-35 év közötti fiatalok jelentős migrációs mozgása (elvándorlás)
- a munkanélküliek szakmai képesítése és a gazdasági szükségletek közötti összehangoltság hiánya
- tartós munkanélküliség
- elavult ismeretek és készségek

LEHETŐSÉGEK

- munkahelyek teremtése a mezőgazdaságban

- az ipari övezetben működő új beruházók által nyitott új munkahelyek
- képzési lehetőség az NFSZ révén (átképzés, továbbképzés, a munkaerőpiacra történő felkészítés)

VESZÉLYEK

- az egyetemi végzettségű munkaerő hiánya
- a lakosság gazdasági migrációja

AKTÍV FOGLALKOZTATÁSPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK A 2021. ÉVBEN

Szabadka város a 2021. évben a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálattal közösen az alábbi aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseket fogantatosítja:

1) A NEHEZEN FOGLALKOZTATHATÓ SZEMÉLYEK FOGLALKOZTATÁSÁNAK TÁMOGATÁSA

Erre a támogatásra a magánszektorban működő munkáltatók jogosultak. A célcsoportokat az NFSZ nyilvántartásában szereplő, alábbi kategóriákba tartozó munkanélküliek alkotják:

- 30 évnél fiatalabbak
- 12 hónapnál hosszabb ideje munkát keresők
- Fogyatékkal élő személyek
- 50 évnél idősebbek
- Romák
- Nők

Ezzel az intézkedéssel egyszeri pénzsegélyt fizetnek ki **200.000,00 dinár** összegben. Ez az összeg **20%-kal** növelhető, ha fogyatékkal élő személyt, szociális segélyben részesülő munkaképes korú személyt, intézményben vagy nevelőcsaládnál elhelyezett fiatalot, vagy családi erőszak áldozatát foglalkoztat a munkáltató, és így a támogatás **240.000,00 dinárt** tesz ki.

A programmegvalósítását 12 hónapig kell figyelemmel kísérni.

2) ÖNFOGLALKOZTATÁSHOZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOK

Az önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatásra az NSZF nyilvántartásában szereplő azon munkanélküliek jogosultak, akik elvégezték a vállalkozásfejlesztési tanfolyamot.

Az önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatást a munkanélküliek egy összegben kapják és az **250.000,00 dinárt** tesz ki kedvezményezettként, vagy **270.000,00 dinárt** abban az esetben, ha a kedvezményezett fogyatékkal élő személy, aki üzletet, szervezetet vagy egyéb vállalkozási formát akar létrehozni, illetve cégalapításhoz, ha az alapító a termelés, mezőgazdaság, szolgáltatások vagy az idegenforgalom terén teremt munkahelyeket.

A támogatás igényelhető úgy is, hogy több munkanélküli közösen alapít céget saját maguk foglalkoztatására, minek során minden egyes személy külön nyújtja be az önfoglalkoztatás iránti kérelmét, és így 250.000,00 dináros támogatásra jogosult, vagy 270.000,00 dinárra, ha a kérelmező fogyatékkal élő személy.

A program megvalósítását 12 hónapig kell figyelemmel kísérni.

3) KÖZMUNKÁK – MŰSZAKI TÁMOGATÁS

A közmunkák - műszaki támogatás aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedés keretében Szabadka város az alábbi ágazatokban szervez közmunkákat:

- Környezetvédelem és természetvédelem
- Közművek és infrastruktúra fenntartása és felújítása
- Szociális védelem és humanitárius munka

Erre a foglalkoztatáspolitikai segítségre az alábbi kategóriákba tartozó munkanélküliek pályázhatnak:

- 1) Romák
- 2) Fogyatékkal élő személyek
- 3) 12 hónapnál hosszabb ideje munkát keresők
- 4) Szociális segélyben részesülő munkaképes személyek
- 5) 30 évnél fiatalabbak
- 6) 50 évnél idősebbek

Ebben a programban az alábbi jogalanyok vehetnek részt:

- A kommunális közvállalatok
- Szociális intézmények
- Az arra a tevékenységre regisztrált polgári egyesületek, melyek terén a közmunkát végzik

A közmunka végrehajtásához szükséges pénzeszközökre a munkáltató azzal a feltétellel jogosult, ha teljesítette korábbi kötelezettségeit és rendezte a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat és Szabadka város felé fennálló összes tartozását, kivéve azokat a kötelezettségeket, amelyek megvalósítása folyamatban van.

A közmunkák maximális időtartama **négy hónap**, a rendelkezésre álló anyagi eszközöknek megfelelően.

A közmunkák lebonyolítására szolgáló eszközök az alábbiakra használhatók fel:

- a közmunkába bekapcsolt személyek elvégzett **munkájáért járó bérek kifizetésére** az ideiglenes és időszaki munkákról szóló szerződés alapján, **személyenként legfeljebb 25.000,00 dinár** összegben havonta teljes munkaidőre, illetve a munkában eltöltött idővel arányosan havi szinten; amit a megfelelő adó és a kötelező társadalombiztosítási járulékok összegével kell megnövelni, ami magában foglalja a munkába járási útiköltségeket is;

- ✚ **a közmunkák lebonyolításával kapcsolatos költségek megtérítését egy összegben a munkáltatónak** minden olyan területen, amelyben a közmunkákat lebonyolítják, az alábbi összegekben:
 - ✓ 1.000,00 dinár személyenként az egy hónapig tartó közmunkák esetében;
 - ✓ 1.500,00 dinár személyenként a 2 hónapig tartó közmunkák esetében;
 - ✓ 2.000,00 dinár személyenként a 3 és 4 hónapig tartó közmunkák esetében;
- ✚ **A képzési költségek megtérítése** (egyszeri 1000,00 dinár összegben az alkalmazott személyek után, akik elvégezték a képzést), melyek a munka típusától és összetettségétől függően megszervezhetők a közmunkát végző munkáltatójának belső programja, ill. az oktatási intézmény programja szerint. A képzés befejeztével az azt elvégző személy igazolást kap a szerzett kompetenciákról, vagy elismert bizonyítvány, ha a képzést elismert hivatalos felnőttképző intézmény folytatta le.

HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV a 2021. ÉVRE

1. MUNKAHELY-TEREMTÉS					
1.1. Munkáltatók támogatása - társfinanszírozás					
INTÉZKEDÉS	VÁRT EREDMÉNYEK	SIKERESSÉGI MUTATÓ	VÉGREHAJTÓK	PÉNZÜGYI FORRÁSOK	PÉNZESZKÖZÖK
1.1.1. Munkáltatóknak nyújtott támogatás nehezen foglalkoztatható munkanélküliek foglalkoztatására	Nagyobb foglalkoztatottság	Új munkahelyek száma nők/férfiak	NFSZ Szabadka város	Köztársasági költségvetés Szabadka város költségvetése	2.500.000,00
1.2. Az önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás - társfinanszírozás					
1.2.1. Önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás	Nagyobb önfoglalkoztatottság	Új alapítású cégek száma saját vállalkozást indított személyek száma nők/férfiak	NFSZ Szabadka város	Köztársasági költségvetés Szabadka város költségvetése	2.500.000,00
1.3. Közmunkák – műszaki támogatás					
1.3.1. Közmunkák	Közmunkákban foglalkoztatott munkanélküliek	A közmunkában foglalkoztatott munkanélküliek száma nők/férfiak	NFSZ Szabadka város	Köztársasági költségvetés Szabadka város költségvetése	5.000.000,00